

FELELŐS ÉS HÁBORUÉRT?

NAPJOK

Elfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1/2 évre	3 K.	1/2 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9— K.
1 évre	12 K.	1 évre	18— K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

TELEFON 206.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Ki felelős a háboruért?

I.

Felelős a pénzéhség, a kényelem szeretete. A lelkekben igazságot tevő Isten nem kell az embereknek. A pénz lett az Istenük. Kényelem a menyországuk. A szégyenség a pokluk.

Bangha Béla, jezsuita atya a Magyar Kulturában foglalkozott ezzel a kérdéssel. Kít ne érdekelne? hiszen valamennyien úgy érezzük magunkat, mintha igába volnánk fogva. Milliók és százmilliók húzzuk azt a diadalsekeret, milliók könnytengerén, vértengerén, és holttestein keresztül s fönn a diadal hintóján pöffeszkedik elterülve egy-két száz gonosztevő, akik kezdték, akik folytatják és akik nem akarják bevégezni a háborút.

Kik ezek a gonosztevők?

Erre akar feleletet adni a tudós jezsuita atya előadásai nyomán a következő néhány cikk. Tartalmáról csak annyit mondunk, hogy nem lesz unalmas. Bátran olvashatja öreg, fiatal, tudós és kevésbé művelt.

Ki felelős a háboruért?

Anglia? Németország?

Ők bennünket, mi őket okozuk. És ez nagy általánosságban van mondva.

Jászi Oszkár, a szabadkőműves májster egyenesen a katolikus vallás nyakába akasztja a vádat: „a háborúra igazgató vallásos metafizika” oka a háborúnak. Úgy látszik, hogy ez az ur nagyon érzi a saját felekezete bűneit, hát jobbnak látja a vádat egyszerűen más nyakába akasztani.

Azt mondjuk, sőt könnyen átlátható igazság, hogy a háborút Angolország okozta. De hát ki? A király? Az angol országyűlés? Az angol nép milliói? Miért? Hódítási vágyból? Boszúból? A vetélytárs letéréséért? Mind olyan kérdés, ami feleletet vár.

Nem mondhatjuk, hogy a nép zöme akarta és azt se mondhatjuk, hogy egy-két diplomata főzte ki. Hiszen mindez nem megy olyan könnyen. A mai

világban, amikor az emberek annyira kifinomodtak, hogy ököljoggal, részeg korcsmai légenyek módjára azzal akarják eldönteni az igazságot: ki az erősebb?

A sok kérdésre adjunk feleletet.

A háború előtt sokszor lehetett hallani, hogy a modern ember a maga műveltségében megtalálta már a maga vezető vonalát, megtalálta minden egészséges fejlődés feltételét.

„Nem vallásért kell az embernek, hanem gyárkémény és vasuti sínek, forgalom és konjunktúra, jobbtétel és jó hitelviszonyok. Minél több iskola, minél több ipar és kereskedelem, minél több közegészségügy és közbiztonság, minél jobb közigazgatás és kormányzat, jó élelmezés és jó fizetés s akkor boldog lesz az ország” — mondta egyik napilapunk.

Itt a menyország és itt a pokol a földön — mondotta nekünk egy kereskedő felősege, aki a háború alatt milliomos lett. Van neki szép lakása, suhogó selem ruhája, élelme, mindene bőven, amit szeme szája kíván, körülrajongják a tisztelők és boldognak nevezi őt a fiatalsgáért, szépségéért, főleg a vagyonáért. „A társadalom boldogulásához erkölcsi erő, jellem, becsület, hit, bizalom, lelkiség, templom nem kell — így mondja ezt egy harmadik bölcs.

A háttérben azonban más rémek kísértenek: a család széttelik, a fényben uszó tízretek arnyékában rongyokban kolduló milliók vánszorognak, éhségtől és hidegtől összevácog a foguk. A bűntények, az alkoholizmus, a nemi betegségek, az öngyilkosságok folyton szaporodnak. Eltekinthetünk-e ezaktól? Hát ezek nem élnek? Csak a gazdag, a boldog vehető figyelembe? és kiradirozhatjuk azokat az embereket az emberiség sorsából, akik se nem gazdagok, se nem boldogok?

Ha a modern élet mindenkit boldoggá tudna tenni, teljesen rendben volnánk és azt mondanánk: igen, elég nekünk mindaz, amit az emberi tudomány nyújtani tud, azonban a boldogtalanság szintén létezik s azzal le kell számolni.

Székesfehérvár törvényhatóságának februári közgyűlése.

A bétői közgyűlés oroszánrésze egyszerű fejbőlintásokból állott. A kinek úgy tetszett, el is aludhatott volna, ha közben a villanygyár úgye fel nem villanyozza városatyai hajlandóságait. Itt dr. Holly Géza mondott néhány szükséges észrevételt, amely azt bizonyította, hogy erősebb ellenőrzés mellett az összes kellemlenségeket elkerülhették volna.

A végén aztán nagyot csattant az ostor. Kürthy báró új rekvirá lással óhajt kedveskedni öskirályi városunknak. Ezt már bejelentették az újságok, amelyek csodálatos logikával annak tulajdonítják az új kedveskedést, hogy decemberben a közgyűlés irgalomért könyörgött a rettenetes zaklatás ellen. Kerek Lajos dr. úgy tüntette fel az egész rekvirálo hatóságot, mint közjótékonyági intézményt, ahol a szívek jut kiváló szerep, úgy, hogy a messziről jött ember akár Józsvi bazárnak képzelhette volna a pompás rekvirálo rendszert. Holly Géza dr. azonban rámutatott az elmentmondásokra, a khaoszra, amely az egész rekviráloást jellemezte. Bilkei Ferenc elsősorban a városi hatóságot okolta azért, hogy fölünk annyit követelnek. Miért ajánlottak tavaly fel 2000 mm-val többet s miért jelentettek az idén ezer mm. val, többet, mint amit a miniszter fölünk kért! Lits Ferenc pedig a kormány veszedelmes játékára mutatott rá, amely a forrgó vulkánok fölött jár. A végén aztán nagyon kellemlen szemelyeskedése fajult el a vita. Kerek Lajos dr. nem akarta megengedni, hogy a rekviráloásnál khaosz lett volna, (pedig ilyen kritikák mások is mondtak már, kedve az országos gazdagyléstől a fehérvári parlamentig) és visszautasította Holly Géza dr. állítását. Holly Géza dr. védte a maga igazát, egyik visszavágott, a másik nem akart adós maradni s a két éles kard olyan szikrákat hánt, amelyeket igazán nem óhajtnak a közgyűlési teremben tapasztalni. A rekvirálo ellen fölir a közgyűlés s amint tudjuk, nagyszabású deputáció is készült Kürthy báróhoz.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Elnök: Széchényi Viktor gróf.
Előadók: a városi tanácsosok és jegyzők.

Jegyzők: Farkas Sándor és Csütty Emil dr.,

Jegyzőkönyvitelesítők: Kuthy József dr. és Holly Géza dr.
Jegyzőkönyvitelesítés március 5 én d. u. 3 órakor.

A legközelebbi közgyűlés március 28-án.

Námessy János emlékezete.

Széchenyi Viktor gróf főispán meleg szavakkal emlékezett meg Námessy János elhunytáról, aki nemcsak munkabíráásával, mindig lelkiismeretes kötelességteljesítéssel, hanem szívélyes úri modorával valamennyiünk barátságában élt. Emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvbe igtalta.

Családi pótlék.

A belügyminiszter jóváhagyta a tisztviselők tanítók és alkalmazottak családi pótlékáról alkotott szabályrendeletet.

A malmok

örlési díjjaira vonatkozó közgyűlési határozatot a miniszter jóváhagyta.

Fellratok

Sopron város az ipari oktatást államiasítani kívánja, Pozsony az új adókból jövedelmet kér, Arad házadómentességet kér. Természetesen Fehérvárt is csatlakozott felirataikhoz.

Az adófelsőzlamlási

bizottságba Pápay Nándort és Pető Miksát választották be.

A jövedelem adó, vagyonadó és hadinyereségadó felszólamási bizottságába beválasztották Karl Istvánt, Elek Gyulát, Szalay Miklóst, Veisz Miksát, Kovács Ferencet és Csöppentzky Mihályt.

A villanytelep

üzemzavarairól a polgármesteri jelentés elmondja, hogy január elején kezdődtek s a város eleinte kisegítette a társulatot, a mennyiben 355 méter. szenet rendelkezésre bocsátott és megengedte, hogy az utcai világítást 40 százalékra kevesbitse. Január végén aztán megkezdődött a váltakozó sötétség, a mely részben a gyár hibájából ered, részben szándékos mulasztás következménye, a melyért a vállalatot 264 koronára meg is büntették.

Most a telep katodai fennhatóság alatt van Király főhadnagy vezetése alatt.

Egyes szám ára 4 fillér.

Holly Géza dr. nem akar elsiklani a tárgy fölött anélkül, hogy az ellenőrzés hiányaira rá ne mutasson. A Phoebussal kötött szerződés szerint a társulat köteles állandóan három hónapi szent készletben tartani. Kérdezi a polgármestert, volt-e a társulatnak állandóan ekkora tartaléka s mivel nem volt, kérte-e a közgyűléstől, hogy ettől a kötelezettségtől fölmentsék s jelentette-e az ellenőrző tisztviselő, hogy a társulat nem tartja be a szerződést? A mulasztó tisztviselővel érlelyesen kell eljárni, a társulattal szemben pedig bírálói kellett volna eljárni, hogy kötelezségét teljesítse. Ez áll a jövődre nézve is.

Sádra Gyula dr. tudja, hogy László Pál mérnök tett neki jelentést arról, hogy a szerződés szerinti szénkészlet nincs meg. A társulat vismajorra hivatkozott. A Phoebust csunya anyagi érdekek vezették. Lehét volna világitás, ha nem áll ellene a városnak azzal, hogy a szénárkülönbözetet nem fizeti meg. A Phoebus csak olyan föltételt mellett akart szent beszerezni, ha nagyobb áramdíjat kap. A széntartálékát nem Fehérvárral tartja. Ő a jogügyi bizottság véleményét kérte ki, hogy bíróság állapítsák meg a széntartálék beszerzésének kötelezsége, illetőleg ezen kötelezség nem teljesítéséből származó bírói büntetés.

Elek Gyula szerint az egész tárgyalás eső utáni köpönyeg. A Phoebusnak a háború előtt se volt tartaléka, sőt nem is lehetett, mert nem volt helye, ahová elhelyezte volna a szentét. Egyszer szerzett be nagyobb tartalékot s az akkor az utcán volt heteken keresztül. Az a kérdés: van-e garancia a jövődre nézve, hogy a társulat betartja a kötelezségeit?

Sádra Gyula szerint garancia jelenleg nincs, mert a paragrafusnak nincs büntető szankciója, azonban neki az a célja, hogy ilyent a bíróság által akar provokáltatni.

Lits Ferenc nem hall semmit a magánvilágításról. Az ősszel százas vezetették be a villanyvilágítást általánosságért, világitást nem kaptak, kérdés: kötelesek-e ezek az általánosságokat megfizetni.

Kisteleki Károly dr. főügyész jelzi, hogy a szerződésben nincs szó, ha a magánfogyasztókon sérelem esik, az ő privat ügyük lesz, azonban ő kijelenti, hogy szívesen vállalja ingyen a magánfogyasztók védelmét. (Helyeslés.)

A Havranek-telep

a villangyár közvetlen szomszédságában levén, minthogy a város elvileg kimondotta már, hogy a telepet megvásárolja, a villanytelep fejlesztése céltól a szükség van a telek megvételére. A közgyűlés a 3123 □ ölnyi területtel 91 ezer koronáért átvette a Fejérmegyei Takarékpénztártól, és az a közügyre való tekintettel egy fillér hasznót sem kér magának.

A felsőbb leányiskola átszervezésének ügyét a májusi közgyűlésre tűzik ki.

Rézgállit

A város megfelelő mennyiségű rézgállitot szerzett be, s azt annak idején 4 kor. 20 fillér árban fogják szétosztani. Bilkei Ferenc kéri, hogy ezt megfelelő módon adják a lakosság tudtára, mert

tudomása van róla, hogy az egyik Budai-utii kereskedő 19 koronáért árulja a rézgállitot.

Farkas Sándor

t. főjegyző ideiglenesen végzi a pénzügyi tanácsos munkáját. Azt kérte a közgyűléstől, hogy az új kötelezség teljesítésével szavazza meg neki a közgyűlés 1917. január 1 től azt a fizetési különbözetet, amely az ő fizetése és a pénzügyi tanácsos fizetése között van. (Helyeslés.) Miklós Géza óhajja, hogy a tanácsosi állást minél előbb töltsék be, mert a városházán lehetetlen állapotok vannak. Farkas Sándornak a kért fizetési különbözetben kívül még 800 koronát kér megszavaztatni azon munkáért, amelyet Polczér Péter pénzügyi tanácsossága idején ezen ügyosztályban végzett.

Lits Ferenc az állások betöltésére azt kívánja, hogy léptessék életbe a szervezési szabályrendeletet, amelyet óriási munkával azért készítettek, hogy az állásokat és azok teendőit a leghatározottabban körvonalazzák.

Holly Géza dr. csodalokzik Miklós Gézán, aki az állások betöltését sürgeti, azonban egyike volt azoknak, akik a szervezési szabályrendeletet visszautasították. Nincs olyan üzlet, amelyet szabályok nélkül kezelni lehetne s ami szervezési szabályrendeletünk évek óta tévelyeg a bizottságok utvesztőiben. A város pedig kénytelen az ügyvédekkel s más állásbeli embereket kérni, hogy összetöröltsék és elvégezhessen munkáját segítsenek elvégezni.

Sádra Gyula dr. polgármester igéri, hogy a szervezési szabályrendelet elkészítését siettetni fogja.

Farkas Sándornak 800 Koronát megszavaz a közgyűlés.

Hopka Ferenc.

Széchenyi utcai lakosnak eladott a közgyűlés 24 □ öl utca-területet 20 koronájával.

Szabó István

hírlapíró könyvet irt a harcsterről s a tanács 100 példányt óhajtott belőle megvenni. **Elek Gyula** pénzpocsékolásnak tartja ezt a furcsa tervet és 5 példányt megvételét elegendőnek tartja (általános helyeslés) Gerendai Gyula 50 példányt akar megvenni, azonban indítványa mellett csak egyhangúlag foglalt állást.

A számfelülvizsgáló bizottság

körökül kilépett Diebballa György magas kora folytán. A közgyűlés **Elek Gyula** indítványára mély háláját és köszönetét tolmácsolja Diebballa Györgynek azért, hogy majdnem negyedszázadon át páratlan lelkiismeretséggel és hangyaszorgalommal szolgálta a város ügyét. Szintgyi jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a közgyűlés Kovács A. Sándornak lelkiismeretes munkálkodásáért, a ki tb. tanácsai állása miatt mond le a számfelülvizsgálótlól.

Uj számfelülvizsgálók lettek: Borchert Jenő dr., Csapó István, Gerő Jakab, Kövesy István, Miklós Géza, Pollák Henrik, Szalay-Miklós, Wiener Ármin, Wertheim Pál.

A rekvirálás.

A közlelmezési Hivatal leiratot küldött a városnak, hogy tekintet-

tel a súlyos viszonyokra, a decemberben kért enyhítést teljesíthetőnek nem tartja, sőt mivel a vetőmágnak sokat hagytak meg, feleslegesen rekvirálni kéri. Szintgyi rekvirálni kell a baromfiaknak és tehéneknek hagyott mennyiséget. **Kerekes Lajos** dr. elmondja, hogy mennyi enyhítést nyújtottak a közönségnek. A közlelmezési hivatal rendkívüli szigorúsággal jár el. Pl. megtörtént, hogy rekviráltak disznókat és elvették az eldelét: A tulajdonos könyörgött, hogy ha már ennyivalót nem hagyunk, legalább eladni engedjék meg, mielőtt éhenedglik. A közlelmezési hivatal nem adta meg az eladási engedélyt. (Általános zaj. Hüllyeség! butaság!) A fejőstehének számára feliratban kell erőtakarmányt kérni.

Holly Géza dr. rámutat arra, hogy a rekvirálásokat szabálytalanul és rendszertelenül hajtották végre. A malacoknak most darabonként 150 kg-ot hagy **Kürthy báró**, a decemberi rekvirálásoknál semmit sem hagytak.

Kerekes Lajos dr. visszautasítja a vádat, mintha a rekvirálás khaolitikus lett volna. A baromfiaknak ő szóbeli meghagyás alapján engedett 5—10 kilót, **Kürthy báró** most azt is be akarja szedni.

Lits Ferenc veszedelmes játéknak tartja a rekvirálási eljárást. Aki azt intézi, nem ért hozzá, mert ha értene hozzá, nem az ország érdekei ellen dolgozna. Hogyan lehet elvenni az elégséges vetőmagot? Hiszen akkor nem lesz termés. Olyan látszata van a dolognak, mintha felülről boszút akarnának rajtunk állani. Pl. amint a főjegyző mondja, nem engedik leléteni az olyan állatot, amelytől

elszedték az élelmet. Mi ez? Lázítás. Odafele úgy látszik, nem tudják, hogy alattuk vulkanikus erők forronganak, amelyeket alig lehet már visszatartani. Nem az ellenség támad bennünket — azokat visszaverik a mi fiaink — hanem azok, akiknek bennünket védeniök kellene, s saját felebb valóink.

Bilkei Ferenc rámutat arra, a mit decemberben mondott, hogy a kormányrendelet különbségeket tett a törvényhatóságok között. Egyiktől mindent elszed, a másikat teljesen hagyja. Most boszúja meg magát a mi hatóságunk eljárása, hogy először 2000 mmt följajánlottak a követelt mennyiség felül, az idén pedig több ezer mmt jelentettek be, mint rekvirálható készletet. Természetes, hogy a miniszter odamegy, ahol azt jelzi a hatóság, hogy van. Indítványozza, hogy a közgyűlés kérje fel **Manndorff Géza báró** országgyűlési képviselőt, hogy interpelláljon az országban a mi rekvirálási ügyünkben.

Miklós Géza: — Hát él még **Manndorff Géza báró**? Nem is tudtuk.

Bilkei Ferenc: — Létezik bizony, ha **Miklós Géza** nem is akar róla tudomást venni. Él és velünk érez és el is fog járni a mi ügyünkben.

Kisteleki Károly dr. a vetőmag ügyét is kívánja a feliratba vétetni. A közgyűlés 17 szóval 15 ellen elvetette **Bilkei Ferenc** indítványát, hogy **Manndorff Géza báró** az országgyűlésen tegye szóvá a mi rekvirálási bajainkat. Elv: ne keverjük még jobban a dolgot.

A közgyűlés 6 órákor ért véget.

A küzdelmes világháború.

Az ántánt rémülete.

Ellenségeink aggodalma az angol beszéd után.

Ellenségeink leghangosabb vezérének, sőt ez idő szerénen egyetlen vezérének, **Lloyd George**nak pénteki nyilatkozatai eltévesztették céljukat. **Lloyd George** bátoritani akarta az ententeot, megjelölte azt a programot, a melynek betartása mellett leghatározottabban védekezhetnek a buvárháborac ellen s beszédének az a nem várt eredménye lett, hogy az entente többi államai kiolvasták belőle az íjedelmet, a kétségbeesést, a veszély érzését, amely villangyorsasággal ragad át, mindnyájunkra. Mit szóljon Olaszország, ha a hatalmas Anglia sem tud egyébbel védekezni a német torpedók ellen, mint azzal, hogy tengeri behozatalát a minimumra csökkenti. Különösen Olaszországban keltett **Lloyd George** beszéde kétségbejítő hatást. Itt eddig abban az illuzióban éltek, hogy Anglia helyzete kitűnő és megingathatatlan. Az olasz lapok a **Lloyd George** által körvonalozott behozatali tilalomban Olaszország és Franciaország súlyos kárát látják, mert amint Olaszországnak Anglia felé irányuló exportja megszűnik; ez az olasz kereske-

delmi mérlegben súlyos difereenciákat okoz.

Az orosz támadást visszavertük.

A tatár-szorostól északnyugatra csapataink kézigránátharcban visszavertek egy újabb orosz támadást.

Apró események.

Brzezanytól délre visszavertük egy orosz előretörést. Lucktól nyugatra rohamcsapatunk rajtaütöttek több ellenséges tábori őrsön.

Az olasz front hírei.

A tengermelléki arcvonalon és néhány tiroli szakaszon délután erős tűzérzési tűz kezdődött. Vertoibanál csapataink éjjel benyomultak egy erősen megszállt ellenséges árokban, szétrombolták azt, és néhány ember kivételével, akiket elfogtak, megsemmisítették a védőséget.

Akik bejárónókat keresnek, forduljanak a Hadségjelzőhöz, Kossuth-utca 1. sz. földszint.

FIGYELEM: Március 4-én d. u. 5 órakor nagy népszövetségi értekezlet.

Előadó: **Haller István** országgyűlési képviselő, főtítkárs.

HEL Y: Távirdu-utca 6.

A Pro Patria háborus délutánja a városi színházban.

A Babapróba daljáték sikere.

Hosszu, hetek óta tartó, lázas érdeklődést váltott ki a Pro Patria hadijótkonysági egyesületünk a városi színházban tartott műsoros délutánjával. A vértenger szülte ezt a kedves intézményt s az ágyuk tűzétől megvilágított, lájaldalmas három esztendő alatt sok örömet szerzett már azoknak a hősöknek, akik megroppanva a borzalmak színhelyén, az ősi Albába kerültek gyógyulásra. De örömet szerzett nekünk is, az itthon aggódóknak, szenvedőknek, a város áldozatos közönségének. Sok háborus intézménye van Székesfehérvárra. Ezek között a Pro Patria a Benjamin. Nem azért, mintha a legnehezebb volna, hanem, mert a legkedvesebb. Ártatlan, fehérlékű leánykák agyából pattant ki ez a hadijótkonysági gondolat. Ezek a mi virágos lelkű, aranyshivű, tejarcú büszkeségeink, Székesfehérvár városának urilányai alakították, vezetik és virágoztatják a hadikórházban szenvedők legnagyobb örömeire.

Ez a dédelgetett hadijótkonysági egyesületünk szórakoztatott, gyönyörködött bennünket hétfőn és kedden délután, hogy a mi szórakozásunknak hasznát élvezhessék azok, akik a legnagyobb áldozatokat hozzák értünk a harc-tereken.

A műsoros délutánon a város összes előkelősége megjelent, a vármegyéből is sokakat láttunk. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy nagyon is szűknek bizonyult a városi színház.

Az ünnepélyt Schubert *Rosamunda*-ja vezette be. Andor Zsigmond karnagyunk és a 35 gyalogezred zenekara remekelt vele. A prólogot Szemlér Ferenc főgimnáziumi tanár tollából Tattay István szavalta el nagy rátermettséggel. Ezután Merson Miksa zongoraművészünk remekelt Bethoven G-dur zongorahangversenyével, majd pedig Chopin és Liszt darabokat játszott katonazenekar kísérettel. Merson művészetét nem kell külön dicsérnünk, sem a kitűnő karnagyunkat, Andor Zsigmondot, aki az összes darabokat dirigálta. Művészetükért zajos ünnepélyben részesültek, arról méltán rá is szolgáltak.

Az ünnepély kimagasló pontja a *Babapróba* daljáték volt szintén Szemlér Ferenc tanár tollából. A zenéjét pedig a művészlelkű Merson Miksa szerezte. A rendezés Héjj Erzsébet agilis ovónő fíradozását dicséri a színtársulat néhány tagjának közreműködésével.

A daljátékot a Pro Patria tagjai játszották bájos ügyességgel. Szépségy Karola volt a babagyáros, *Csilla* sikereit ujjakkal tetőzte, ritka rutinja, színpadi ügyessége, aranyos hangja, tiszteletesen teljesen magával ragadta a közönséget s az szinte nem győzte ünnepelni. Széchenyi Márta mint *Piroska*,

Széchenyi Irma mint *hollandi lány* hódítottak. A szép Palotai Lili *Pierrette* volt. Sági Erzsébet *meiseni*, Lukács Klári, Balassa Margit *spanyol táncosnők*; nagy halast érték el Hübner Aliz, Simon Olli és Balassa Margit mint *francia babák*; jót mulatoztak a közönség Héjj Rózsina és Klein Rózsina, az első *amerikai* volt, a másik pedig *bohóc*. Rákossy Elly a jegykirálynő, Kégl Adus és Pek Boriska takaros *pásztorlány* szerepét adták; Fodor Margit a *trollokat* képviselte, Köröndy Márta pedig mint *török baba* keleti szépség volt. A szép *cigánytípus* Deutsch Mariska reprezentálta, Rechnitzer Ilona pedig a *törököt*. Halász Erzsébet *délke*, Kerdl Ilus *matyó*, Apt Irén *csetneki*, Waldmann Mancsi *sárközi*, Simon Sári *dunántúli baba* volt. Reich testvérek pedig *hollandi pár*. Ezek voltak a porcellán babák.

Az éneklő babákat a következők játszották: Székely Mária *pásztorlány*, Molnár Boriska *kertészlány*, Székely Stóci *halászlány* és Pranzovszky Irma *gyümölcsárulány*. Valamennyien ügyesen táncoltak és szépen énekeltek.

A fő sikeraratók természetesen a táncoló babák voltak. Csöppentzky Emi és Mätschall Babi mint helyes *magyarlányok* meglepő ügyesség-gel táncoltak. Meglátszott, hogy a kitűnő táncművésznők, Váradi László tanította őket. A *menüet*ben a következők arattak a babért és a sok virágot, amit kaptak: Széchenyi Sári elragadóan bájos volt biedermejeros kosztümjében. Ugyanígy meglepő ünnepélyben részesültek Lauschnmann Márta, Hübner Marietta és Klöckner Sári is. Valamennyien bájosak voltak a *menüet*ben. Partnereik a következők voltak: Pásztor Pál, Köller József, Karl Ernő, Adamecz Kálmán, Balogh Józsa szőlő táncával remekelt. A két kis Wertheim leány szintén a *menüet*ben vett részt.

A babagyáros segédeként pedig a következők járultak hozzá a teljes sikerhez:

Rostaházy Aranka, Ketskés Ilonka, Szabó Erzsébet, Verger Gizsi, Latzó Erzsébet, Lukács Lenke, Hári Róza, Pinter Margit, Jámor Juliska, Franciscs Irén, Ketskés Margit, Gasmann Olga, Mátya Ilonka.

A játékbabák a következők voltak:

Konrád Emi (völegény), Szeib Mária (menyasszony), Larenz Elza (Juliska), Csöppentzky Idus (Paprika Jancsi), Lukács Pista, Kövess Feri (kéményseprő), Tardján Géza (Max), Simon Pali Mór, Larenz Irma (török leány), (Csik Stefánia (bébi), Kégl Baba (pólyás), Heltay Dezső (Hindenburgbaba), Simon László (tíz buszár), gróf Nádasdy Ferenc (tizetbes honvéd) Simon Zsuzsi (négerbaba), Keller Laci (szakács), Farkas Ili (magyarbaba).

A zsúfolt ház valamennyi szereplőt melegen ünnepelte és teljes elismerést érdemeltek önzetlenül fíradozó rendezőkkel együtt. Nagyon természetesen a babaszépségverseny sem maradt el. A szép babák egyeskedtek a szavazólapok árusításával. Hogy sok szavazó lapot vettek meg, mondanunk sem kell. A szépségverseny eredményéről holnap számolunk be.

A fényesen sikerült ünnepély sok ezer koronát eredményezett hadijótkonysági célra. Hálálak lehetnek a katonák a székesfehérvári babáknak, hogy számukra ennyi pénzt hoztak össze, hálálak lehetnek az ünnepély megteremtőinek, a kik sok fíradozással létrehozták, elsősorban a lelkes Széchenyi lányoknak és agilis nevelő hölgyüknek.

Gabona rekvirálás a vármegyében

Az országos közlélmzés hivatali rendelkezésével a gazdasági szükségletekre visszatartott gabona mennyiségek leszállításával mutakozó feleslegek újabb igénybevetését és rekvirálását elrendelte.

A vármegye alispánja ut-sítja a községeket előljáróit, hogy a rekvirálással megbízott közegek és megbízottak közreműködésével a már előbb házról házra járással megállapított és nyilvántartásba vett, valamint a most feltárandó gabonakészletekre nézve a gazdasági szükséglet címén visszatartott gabonák mennyiségét az alább közölt igénylési kulcs szerinti helyesbítések, és az így mutakozó gabona feleslegeket lefoglalván, azoknak pótlólag való átvételéről gondoskodjanak az így igénybe vett gabonafelesleg kimutatását a járási főszolgabíróhoz betérjessék.

Az országos közlélmzési hivatal a gazdasági szükséglet címén visszatartott gabona mennyiségek igénylési maximumát a következőkben állapította meg u. m.

Vetésre kat. holdanként:

a) tavaszi búzából . . .	90 kg.
b) őrpbából	85 "
c) zabból	80 "
d) tengeriből	20 "
e) takarmány tengeri . . .	90 "
f) zabos búkkönyhöz zab	50 "

Az állatok takarmányozásánál fél évesnél idősebb növendék marha ellátására szemes takarmány egyáltalán nem hagyható vissza, — az e korhatáron alul levő növendék állatok ellátására naponként és fejenként fél kg. vehető számitásba.

Bárány részére pedig darabonként legfeljebb 4 kigr. zab hagyható vissza.

Nehéz munkát végző lóra állapítható meg 4 (négy) métermázsza tengeri, míg a rendes igások szükséglete a gazdasági év hátralévő részére legfeljebb 3 (három) métermázsza állapítható meg.

Igás ökröknek szemes takarmány egyáltalán semmi — teheneeknek pedig csak kivételesen hagyható vissza oly lefező gazdaságoknál, amelyek a közfogyasztás céljaira is termelnek tejtejt.

A sertések hizlalására szükséges mennyiség számba vételenél a hizlalási állapot figyelembe veendő.

A koca és szaporulatának takarmányozására összesen legfeljebb 150 kigr. hagyható vissza és pedig árpából legfeljebb 50 kigr. és 100 kigr. tengeri.

Szarvasmarha hizlalásához szemes termény egyáltalán nem használható fel.

Az Ö. H. I. a vármegyében

Az Ö. H. I. mozgalom a vármegyében is szép eredményekkel jár. Mórrott báró Trauttenberg Frigyesné a mozgalom lelke s eddig a következők kötelezték magukat hajvirajulékra a békefőtes napjái:

Trauttenburg Frigyes báró 100 korona. Lamberg Henrik gróf, Mörvidéki Takarékpénztár, Kovács Nagy Ferenc és Fleischmann Gusztáv 50—50 korona. Gömbös Zoltán 25 korona. Nagy Lajos, Pisch János, Izr. Nőgyelet és Arnstein Odón 20—20 korona. Károly János, Steiner Ede, Arnesten Ernő, Ince Jenő, Kovács Sándorné, Móri Ede, Izr. Nőgyelet, Wurdits József, dr. Szauer Györgyné, Kégl Anna, Ganzl József, Szőke Kálmán. Ganzl Fülöp Viktor, dr. Heumann József, Dömötör Géziné, Ganzl Mór özevgye, Frei János Ruff Ferenc

és Szalai Flórián 10—10 kor, Dr. Szing Ignác 8 korona. Manner István, dr. Lówy Miksa, Póloskey Sándorné, Széphegyi György, Köhn Zsigmond, Pisch József, Ruff Ferenc, Ruff János, Stéger Ferenc, Graf József, Ruff András Tóth József, Stolcenberger József, Ruff István, Nagy Imre, Negele Keizer Ferenc, Ruff József, Pongrác Ignác, Pisch Márton, Horák Ferenc Frey Ignác Gróf Károly Schmid József Linc István Graf Márton (Dobos) Stalc Márton Horváth József Flatschker János Heim István Révész János, Petrács Ferenc, Megl János és Reich Miksa 5—5 korona, Izmindi Imre Horváth Ferenc Neuhauser Ignác, Durán Félixné, Reich Alajos, dr. Buder Gyula és Gróf Jánosné 4—4 korona, László Béla és Ganzl Mihály 3—3 korona. Ruff Józsefné, Steiner Ferencné, dr. Halász Gyuláné, Pisch Ferencné, Steuer Istvánné, Ohlmann Istvánné, Ondódi Miksa és Valkócy Pálné, 2—2 kor. Raff Józsefné. Walzer Józsefné, Pisch Jacob. Hanner

János, Stumpf Anna, Buder Irma és öz. Ruder Józsefné 1—1 korona.

A további adományokat szintén közölni fogjuk.

H I R E K.

— **Katonai kiténtetések.** Márkus Kálmán 10. huszárezredbeli ezredes a porosz királyi koronarend 2. osztályát kapta a hadiszalaggal. Rathmann Gyula 69. gyalogezredbeli őrnagy a vaskoronarend 3. osztályát kapta.

— **Katonai előléptetések.** Máté Lajos és Kollár Pál főhadnagy gazdasági tisztokká léptek elő.

— **Nyugalomba.** Kovács Lajos szászhalombattai jegyző beadta a vármegyéhez nyugdíjaztatási kérvényét. A nyugdíjkelemlen felett a legközelebbi közgyűlésen határozni.

— **Uj katonai kurzus.** A miniszter elrendelte, hogy azok a tanulók, kiket, besoroztak s az utolsó előtti évet a középiskolai kurzusokon most végezték el, március elsején új kurzusra iratkozhassanak be. E célból ezeknek nem márc. 10-én, hanem csak április 18-án kell bevonulniok, a kurzus elvégzése után pedig érettségi vizsgálatra bocsáthatók. A helybeli főgimnáziumban, főreáliskolában és felső kereskedelmi iskolán március 1-én ezek a kurzusok meg is nyílnak.

— **Keresztülzurta.** Halálal végződő tragédia történt a Sárosd községhez tartozó Jakabszállás pusztán. Mazur András 24 éves trenténi munkás bement az orosz foglyok barakkjába. Páska Sándor 25. gyalogezredbeli foglyór felszólította Mazurt, hogy távozzék. Mazur nem engedelmkedett a parancsnak, mire Páska szuronyával keresztülzurta. Mazur azonnal szörnyethalt. A gyilkos katonát Székesfehérvárra hozták és a katonai parancsnokság letartóztatta.

— **Leforrázott kisgyermek.** Tragikus véget ért Karlovits Józsefné harmadfélves kis fiacskája. Az anyja a városháza ment hadisegélyéért és lisztjegyért. Kisgyermekét 15 éves Ferenc nyára bízta gondozására. Ferkó anyja távollétében nekiallt az ebédfőzéshez. Vízet forralt, rántást csinált, burgonyát főzött. A leforrott vizet félretette. Kis öccse a fazék mellé telepedett s ott elaludt. Almában beleesett a forróvízbe s arcát, karját súlyosan összeégette. A harmadfélves kis Imruska néhány nap múlva belehalt seibe.

— **Államsegély.** A kereskedelmi miniszter az ipariskola és tanonc otthon céljaira 7000. koronát adományozott. Tehát nem az ipartestületnek, miként először jelezve volt.

— **Erdélyrészi menekültek** napi ellátási segélyét csütörtökön, március 1-én fizetik délután 2—3-ig a városház 1. emelet 4. számú szobában.

— **Harc téren** elesett és eltűnt katonák családainak és harc téren rokkanttá lett katonáknak járó ideiglenes évi segélyét csütörtökön, március hó 1-én fizetik a városház 1. emelet 4. számú szobában.

— **Tanulók a mezőgazdasági munkálatokban.** A vallás és közoktatásiügyi miniszter ismételen adott ki olyan, értelmű rendeletet, hogy a mezőgazdasági termelés biztosításában a tanulóifjúság is kivehesse a részét, természetesen az erejéhez mért módon s anélkül, hogy a tanulmányában hátráltatva lenne. Kívánatosnak jelzte a miniszter, hogy ott, ahol erre a helyi viszonyok alkalmas, igyekezzenek testileg fejlettebb tanulókból a konyhakerti termelés céljára termelőcsoportot szervezni.

— **A fagyott burgonya is élvezhető.** A fagyott burgonyát eddig, mint emberi táplálkozásra hasznavehetetlen, a szemétre dobták, vagy legjobb esetben, olcsó pénzért megszerezték, állatok etetésére használták. Téves azonban az általános hit, hogy a fagyos krumplit nem lehet újra élvezhetővé tenni. Az eljárás igen egyszerű. A fagyolt megcsipett, vagy akár kökeményre fagyott krumplit hideg helyen kell tartani, hogy fel ne engedjen. Használat előtt hideg vízbe tesszük és a fagyos fókához képest 10—12 óráig hagyjuk. A vízet 1—2 szer meg kell utítani. Aztán kivesszük a burgonyát a hideg vízből és hámozás nélkül héjba megfőzzük. A fagyos krumpli elveszti a vízben édeskes ízét és sem izre, sem tápláló értékre nézve nem különbözik a jó krumplitól.

— **Az árakat fel kell tüntetni a cipőkön.** A mostani drágaságnak jórésztben a közvetítő kereskedelem az okozója. Mint értesülünk, a közvetítő kereskedelem "kinövései" ellen erélyes intézkedések várhatók. Így pl. a cipőkereskedőket kötelezni fogják, hogy a kész gyártmányokon láthatóan feltüntessék az árt, amelyen a cipőforgalomba került s. a melynél magasabb árt nem adható. Ez az intézkedés a külföldről behozott cipőkre is vonatkozik fog.

— **Gazdaasszonyok figyelme.** Most, hogy a burgonya oly drága és még pénzért is alig lehet kapni, ajánlok itt egy módot, melynek segítségével vetéskor jelentékeny mennyiségű burgonyát meg takaríthatunk. Amikor a burgonya vetési ideje közeledik, a főzésre szánt burgonyából a szemeket kikerítjük és hűvös helyre tesszük, hogy meg ne fonnyadjon. Így akár egy hónapig vehetünk, a többi része meg tésztes szerint felhasználandó. Vetéskor tegyünk a szokásos fészekbe 6—7 szemet. — E vetési mód legcélszerűbben konyhakertekben és szőlőkben alkalmazható.

— **A tavaszi árvizek elleni védekezés és a katonaság.** A tavaszi árvizek ellen való védekezésre a katonaság kirendelését lehet kérelmezni s ezeknek élemezéséről előre kell gondoskodni. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke táviratban hívta fel az alispánt, hogy a tavaszi árvízveszedelem szempontjából esetleg igénybe veendő katonai különítmények ellátásáról a törvényhatóság liszt, hüvelyes és egyéb készletéből adandó előleg után halladaktalanul gondoskodjék. Indokolt esetekben felterjesztés alapján a Haditermény utján előleget is fog kiutalni, de midenesetre a törvényhatóság készletéből kiadott és igazolt mennyiségek pótlása iránt felterjesztése alapján intézkedni fog.

— **Köszönetnyilvánítás:** Mindazoknak, kik Istenen boldogult jó édesatyánk, Fekete P. Pál temetésén megjelentek és utolsó útjára elkísérni szívesek voltak, ez uton mondunk bánatos szívünkkel hálás köszönetet. *Fekete testvéreik.*

— **Aki most lép be** új tagul a Népszövetségbe, megkapja, míg a készlet tart — az 1917. évi gazdag tartalmu naptárt ajándékol.

— **Bécsi modell kiállítás.** "Blus ujdonságai a kirakatban, eredeti berlini modellek vételkényszer nélkül az üzletben láthatók. Ajánlatos mindenkinek blus vétel előtt ezek megtekintése **Vermes árúházában.**

— **Bojtorján hajszesz** korpásodás, hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható **Szűcs Róbert** gyógyszerárban?

— **Köhögés ellen** kitűnően bevált háziszser dr. Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható **Szűcs Róbert** város háztéri Magyar Korona gyógyszerárban.

S Z I N H A Z.

— **Csárdáskirályné.** A nagy népszerűségnek örvendő Kálmán muzsikája rekordoperettnek a Csárdáskirálynéknak hétfőn volt a bemutató előadása a székesfehérvári városi színházban. Az előadás zsufolt ház előtt folyt le. Színkritikusunk a sikerről legközelebb számol be.

APRÓHIRDETÉSEK.

— **Csonka-utca 2. sz. ház (sarok)** eladó.

— **Kisebb boltileányt** keres Kaufmann Pál könyvkereskedő, Kossuth-utca 9. sz.

— **Kitűnő cimbalom** eladó. Ferenc József-tér 7. szám.

— **Kifutókat** felvetetnek Knazovitzky divatárúházában.

— **Pedellust keresnek** a cisztercita főgimnáziumba. Jelentkezni az igazgatónál lehet.

— **Kaszáló rét, vágóhídi dűlőbe** 1609 U-ól eladó. Tudakozódni lehet Palotai utca 2. szám.

— **10 kocsi trágya** eladó. Sütő utca 14. sz.

— **Kárpitos kárpitos** munkát legszívesebben és legolcsóbbat **Márton Károlynál** rendelhetünk. Bank utca 6 szám alatt.

— **Szabás, varrás és a rajzolás** ban alapos oktatás nyerhető **Urban Margit** tanítészetenben, Ybl Miklós-utca 14.

— **Jó keresethez** juthat, aki a Fejermegyei Napló és az Uj Lap utcai elárúsításával foglalkozik. Jelentkezést a kiadóhivatal felveszi. Jelentkezni a délutáni órákban lehet.

— **Nagyszerű újítás leány és gyermeköltövételek a legsikerültebben készülnék VIRÁG** műtermében **Rákóczi utca 5. Szolid** egységes áruk. Telefon 334.

— **Székesfehérvár** szab. kir. város polgármesterétől.

2446.1917 szám.

— **Felhívás az erdélyi menekültekhez.**

— **A m. kir. belügyminiszter** 2491 es számú tavirati-rendelethe szerint a városokban tartózkodó krassói, brassó földvári, sepsiszentgyörgyi, szelízgyei, szászsebesi, czernesti, segesvári, és hidvági menekültek, továbbá azok, akik már eddig is hazatérhetek volna, de azt bármi okból elmulasztották, folyó évi március hó 2-án este 9 órakor utbaindítandók hazájukba.

— **Felhívom** ennél fogva mindazokat, akik a fenti rendelet szeren visszatérhetnek, elhagyott otthonukba, hogy folyó évi március hó 1-én délután 2 órakor utazási segélyük kifizetése végett a város ház 1. emelet 4 számú hivatalos helyiségében jelenjenek meg s megtegyék kötelességeiket csomagolják össze, hogy az március 2-án reggel a vasuti állomásra kiszállítható legyen.

— **Akik bármely ok miatt** nem térnének vissza, minden további segélyezésre való igényüket elvesztik.

— **Székesfehérvárott, 1917. évi február hó 27.**

Dr. Saára Gyula polgármester.

Önkéntes árverés.

— **Özv. Antal** Antalné és gyermekei tulajdonát képező **Vásártér 29. sz. ház, 567. hajlékszámu** szélsőhegyi szőlő, egy búzával bevett téglahegy szántóföld, egy koldustelki dűlői szántó és egy hegyes dűlői szántó. Székesfehérvárott Kossuth-u. 10. sz. házban lévő ügyvédi irodában 1917. március hó 4-én délelőtt 10 órakor önkéntes árverésen eladatik.

— **Bővebb felvilágítást** ad **Dr. Csöppentzky Mihály** ügyvéd.

Vallanylámpák és elemek.

— **Divatos fűzők! — Nagy választék**

BLOUSOKBAN.

— **Kezdeti- és előrajzolt kézimunkák** olcsó árban

— **kaphatók: Kovács Antalnál, Városháztér.**